

Evaluaace v mateřských školách

Zora Syslová

Požadavky na zápočet

- Zpracování seminární práce do 31.3.2012

Připomínám:

- Odevzdat s projektem SPP2 osobní portfolio

PROGRAM:

1. Obecná východiska a zákonné normy
2. Systém vlastního hodnocení v MŠ
3. Kritéria a prostředky hodnocení podmínek, procesů a výsledků vzdělávání
4. Prostředky průběžného sběru informací
5. Evaluační (hodnotící) zpráva

1. Obecná východiska a zákonné normy vlastního hodnocení školy

- **Hodnocení** - používá se v běžné školní praxi a širokou veřejností k náhodnému nebo každodennímu posouzení úspěchů i proher a zaujímání stanovisek k vlastní práci i práci druhých (hodnocení žáků, hodnocení práce učitelů...).
- **Evaluace** – termín má komplexnější význam, dosud užívaný spíše v oblasti teorie, vědy a výzkumu. Ve vztahu ke škole jde o systematicky plánovitý a cíleně řízený proces hodnocení a posuzování sledovaných jevů.

Rozlišení evaluace podle charakteru hodnotících procesů:

- **Externí evaluace** - zaměřuje se na celkové fungování systému školy jako instituce. Její cíle jsou stanoveny zvnějšku, stejně tak metody a formy hodnocení i jeho měřítka a kritéria. Jedním z typů externí evaluace, se kterým se školy nejvíce setkávají je hodnocení Českou školní inspekcí, dnes je nově zavedeno i hodnocení zřizovatelem.
- **Interní evaluace** - hodnocení vnitřní, nazývá se nejčastěji sebehodnocením, autoevaluací. Základním cílem je hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání, kterých škola v určitém období dosáhla, hodnocení efektivity jednotlivých vzdělávacích činností probíhajících ve vlastní pedagogické práci školy.

Hodnocení škol, školských zařízení a vzdělávací soustavy

- § 12 zákona 561/2005 Sb. o předškolním , základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Hlavní oblasti vlastního hodnocení

Vyhláška č.15/2005 Sb.

- **podmínky** ke vzdělávání;
- **průběh** vzdělávání;
- podpora školy dětem, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání;
- **výsledky** vzdělávání žáků a studentů;
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita další vzdělávání pedagogických pracovníků;
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Rámčový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

- naplňování cílů programu;
- kvalita **podmínek** vzdělávání;
- způsobem zpracování a **realizací obsahu vzdělávání** (zpracování a realizace integrovaných bloků);
- **práce pedagogů** (včetně jejich sebereflexe);
- **výsledky** vzdělávání

Co je důležité v MŠ určitě evaluovat:

- Podmínky
- Procesy – práce učitelek
- Výsledky dětí (kompetence/očekávané výstupy)

Evaluace by měla být:

- Systematická – v jasně vymezených oblastech
- Prováděná pravidelně
- Podle předem stanovených a přijatých kritérií
- Předem stanovenými nástroji, prostředky, způsoby
- S vědomím, že je základem rozhodování pro další plánování a jednání

Důležité je tedy vytvořit jasný evaluační plán, systém

Ten by měl stanovit:

- Koho nebo co evaluovat
- Podle jakých kritérií
- Jakými nástroji, prostředky, způsobem
- Kdy, jak často
- Kdo se na evaluaci bude podílet

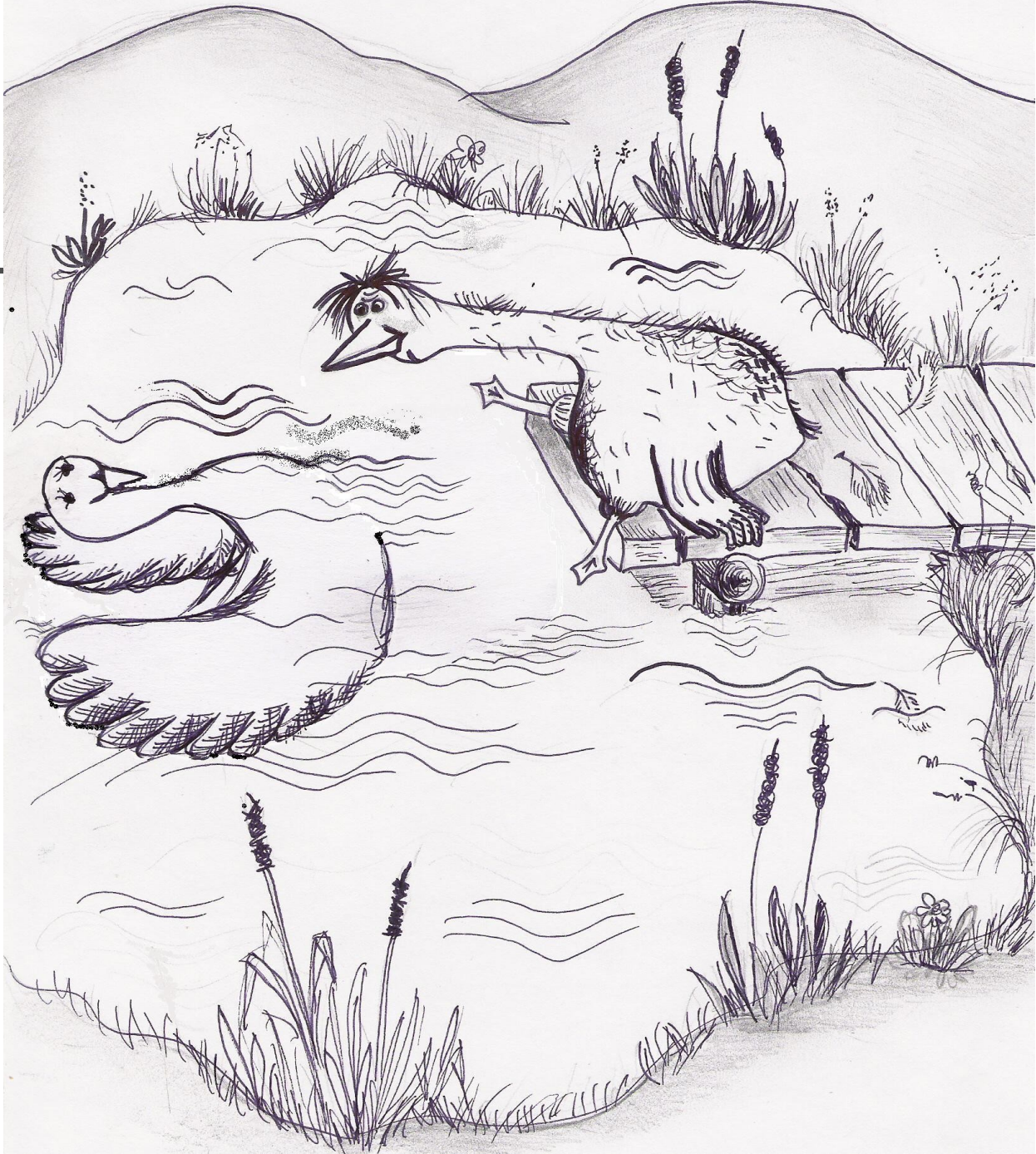
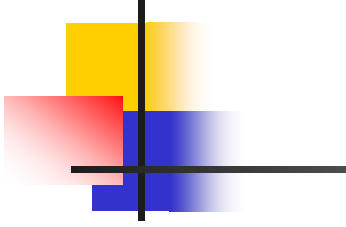
Tabulka

Oblasti/periody - cíle	Kritéria	Prostředky	Kdy	Kdo
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podmínky 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kritéria vytvořená na základě požadavků RVP PV ■ Kritéria v dotazníku INDI MŠ (školy v projektu podpory zdraví) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Každodenní vyhodnoc ped. činnosti. ■ Zpětná vazba TČ 		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Procesy 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Znaky prožitkového učení ■ Znaky partnerské komunikace učitelky s dítětem ■ Vyváženost řízených a spontánních činností ■ Podíl skupinové, individuální a frontální činnosti ■ Způsob plánování MŠ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Hodnocení TK ■ Záznamy o dětech ■ Sebehodnocení uč. ■ Kontrolní a hospitační činnost 		
<ul style="list-style-type: none"> ■ Výsledky 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sdružené ukazatele (SUKy) (školy v projektu podpory zdraví) ■ Očekávané výstupy oblastí RVP PV nebo kompetence (co dítě zpravidla dokáže na konci předškolního období) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Hodnotící + evaluační zpráva ■ Dotazník INDI MŠ včetně Dotazníku pro rodiče 		

Klíčové otázky

- **Jaká je úroveň..... ve vaší škole**
- **Jak jste to zjistili?** (způsob vlastního hodnocení – nástroje, kritéria, rozsah, frekvence....)
- **Jak využíváte získané informace?** (konkrétní přínos vlastního hodnocení pro školu – návrh, realizace a účinnost opatření)

Cíle a kritéria a prostředky hodnocení podmínek

Oblast – podoblast:

Podmínky - věcné prostředí

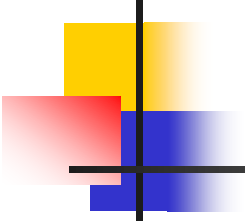
Cíle vlastního hodnocení:

Sledovat, zda prostředí podporuje děti ve spontánní realizaci jejich zájmů a momentálních nápadů.

Kritéria

(jako určitá měřítka, k nimž se hodnocení vztahuje) zásadně odlišují subjektivní hodnocení od evaluace. Pomáhají hodnotit sledované jevy podle určitých znaků kvality, nikoli podle zkušeností, postojů.

Subjektivní výrok

Objektivní výrok

Subjektivní výrok

Děti zaujalo společné kreslení zážitků z návštěvy ZOO.

Hodnotící výrok na základě kritérií (očekávané výstupy RVP PV)

Děti se při kreslení zážitků z návštěvy ZOO naučily domluvit se na obsahu kresby, rozdělit si úkoly (nakreslení zvířat, klecí a jejich vybavení, pozadí a okolí) a uvědomily si, že každý si přinesl z návštěvy ZOO jiné zážitky (cesty, tvar a barva zvířat, informace o jejich životě). Současně zjistily, že se každému z nich líbí jiné zvíře...

Indikátor

- nebo-li ukazatel kvality. *„Pro přesnější a spolehlivější zjištění může být užitečné tato kritéria více konkretizovat, popř. je rozpracovat do podoby konkrétních ukazatelů (indikátorů)“*. Kritérium je vnímáno jako měřítko, které určuje žádoucí stav. Indikátor popisuje konkrétní projevy, specifikuje podrobnější rysy a vlastnosti daného kritéria. Někteří autoři (Vašátková, 2006; Hausenblas, 2008) označují indikátory jako „vodítka“, díky nimž můžeme prokázat úroveň kvality sledovaného jevu.

(SMOLÍKOVÁ, 2008, s. 10)

Kritérium

Hračky a pomůcky jsou uloženy viditelně, aby si je mohly děti samy brát.

Indikátory

Hračky a pomůcky jsou rozmístěny v otevřených policích do výšky dětských očí.

Děti se nemusí učitelky ptát, zda si mohou hračku půjčit. Týká se to všech hraček i pomůcek, tzn. i výtvarného materiálu (barvy, plastelína, nůžky), náčiní a nářadí pro cvičení apod.

Kritéria podmíny

SAMOSTATNÁ PRÁCE

Kritéria a prostředky hodnocení procesů – pedagogické práce

Kritéria pro hodnocení:

- **metody prožitkového učení**
- **partnerské komunikace**
- **plánování**

...

Kriteria vyvozená ze znaků prožitkového učení:

- **spontaneita** – motivuji (vnitřní motivace, vlastní „puzení“) děti tak aby se děti samy pouštěly do činností?
- **objevnost** – integruji nové poznatky do starých? Navazuji na staré, stanovím je jako problém? Jsou vybrané poznatky z nejbližšího okolí, to co děti žijí? Postihují je (podařilo se mi je pojímat) v logických souvislostech? Připravila jsem činnosti tak, aby umožňovaly dětem samostatně objevovat, řešit a tím si uspořádat, zpracovávat a uplatňovat své dosavadní zkušenosti? Potom děti pronikají do reality a mají radost z poznávání.
- **komunikativnost**- vytvořila jsem dětem prostor pro komunikaci (verbální i neverbální) a spolupráci ? Protože právě při ní se nejvíce komunikuje.
- **prostor pro aktivitu a tvořivost** – promyslela jsem a připravila prostředí tak, aby se děti mohly rozhodovat mezi činnostmi, měly možnost experimentovat? Měly dostatek materiálu a pomůcek?
- **konkrétnost** – připravila jsem konkrétní činnosti dětí, neuvěřím příliš povídání o.....?
- **celostnost** - Piaget říká „Dítě myslí rukama“ volila jsem činnosti tak, aby procházely rukama dětí, bylo při nich zapojeno více jejich smyslů?

Kritéria pro hodnocení kvality komunikace učitelky s dítětem

- Snižování polohy
- Pohled z očí do očí
- Popis – zpětná vazba (já výroky)
- Podávání informací – zpravidla při porušování pravidel (já výroky)
- Povzbuzení, ocenění
- Podpora řešení problémů

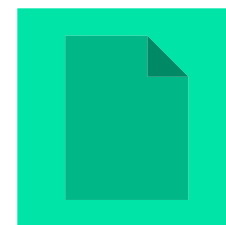

Kritéria pro hodnocení plánování stanoveného školou v ŠVP

- plánování vychází z diagnostiky dětí a zpětné vazby předcházející tématické části
- časové období jednotlivých tématických částí není omezeno na jeden týden, ale je odvozeno od náročnosti tématu a zpětné vazby dosažených výsledků práce s dětmi
- kompetence a dílčí cíle jednotlivých oblastí tématického okruhu plánují učitelky ve třídě společně
- každodenní nabídka činností odpovídá sedmi typům inteligence podle Gardnera

Kritéria a prostředky pro hodnocení výsledků

- Očekávané výstupy (vzdělávací oblasti RVP PV)
- RoK/SUky (školy v projektu podpory zdraví)

Prostředky průběžného sběru informací

- Hodnocení TK
- Sebehodnocení učitelky
- Hospitace ředitelky
- Vedení záznamů o dětech

Hodnocení třídního kurikula (manuál)

- **Složení třídy**
- **Výsledky vzdělávání**
- **Výsledky dětí odcházejících do ZŠ**
- **Úroveň vzdělávacího procesu**
- **Podmínky vzdělávání**
- **Vždy by mělo být vyhodnoceno, jak se daří naplňovat cíle (úkoly), které si MS stanovila pro dané období (pololetí, školní rok...)**
- **Návrhy opatření, zlepšení, čemu se budeme věnovat**

VEDENÍ ZÁZNAMŮ

- Vstupní záznam
- Záznamy z pozorování
- Kresba
- Průběžný záznam
- Testy, popřípadě PL zaměřené na sledování ŠZ
- Další dokumenty
- Výstupní záznam

Manuál sebehodnocení učitelky

- Plánování na třídě – spolupráce s kolegyní, využívání situačního plánování, východiska pro plánování, volená motivace (kritéria)
- Diagnostika – četnost záznamů o dítěti, způsob zápisu, plánování individuálního přístupu, přehodnocování výsledků u dítěte, úroveň dětí
- Prožitkové učení – jak daří realizovat znaky při práci ve třídě (kritéria)
- Komunikace a interakce s dětmi – jak se mi daří používat partnerský přístup a komunikaci (kritéria)
- Spolupráce – s kolegyní na třídě, s rodiči, základní školou, případně dalšími partnery
- Další vzdělávání – absolvované, přínos a využití v práci s dětmi
- Shrnutí – co se mi v práci daří, co se mi nedaří a co bych potřebovala (z dalšího vzdělávání, osobně pro svůj rozvoj apod.)

Hospitace

- Příprava – cíle, kritéria, oznámení učitelce
- Realizace – vhodné místo, forma
- Rozbor – vhodná doba, využití zpětné vazby
- Záznam – formulář

